

Natura 2000-handleplan 2022–2027
Begtrup Vig og kystområder på Helgenæs
Natura 2000-område nr. N51
Habitatområde H47

Titel: Natura 2000-handleplan for N51 Begtrup Vig og kystområder på Helgenæs

Udgiver: Syddjurs Kommune

År: 2024

Forsidefoto: Den globalt sjældne Overdrevblodbi, der har en bestand ved Begtrup Vig. Foto: Hjalte Kjærby

Baggrundskort: Geodanmark Ortofoto 2023

Må citeres med kildeangivelse.

Indhold

1. Resumé	4
2. Baggrund	5
2.1 Den lovgivningsmæssige ramme	5
2.2 Miljøvurdering af handleplanerne	6
3. Gennemførelse af Natura 2000-handleplan for sidste planperiode	6
3.1. Redegørelse for gennemførelse af sidste Natura 2000-handleplan	6
3.2 Foreløbig vurdering af gennemførelse af sidste Natura 2000-handleplan	7
4. Behov for indsatser	7
5. Indsatser fordelt på aktør	8
6. Prioritering af den forventede indsats	10
7. Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse	10
Bilag 1: Kortbilag	11
Bilag 2: Sammenfatning af offentlig myndigheds plejeplaner	12

1. Resumé

Handleplanen for N51 Begtrup Vig og kystområder på Helgenæs beskriver den indsats, der skal igangsættes i Natura 2000-området inden udgangen af 2027. Natura 2000-området består af H47 Begtrup Vig og kystområder på Helgenæs. Figur 1 viser de arter og naturtyper, som Natura2000-området er udpeget for at beskytte. I bilag 1 ses et kort over området.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 47		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Rev (1170)
	Strandvold med enårige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klithede* (2140)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Tør hede (4030)
	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
Arter:	Flodlampret (1099)	Stor vandsalamander (1166)
	Marsvin (1351)	

Figur 1 viser de arter og naturtyper som Natura2000-område N51 er udpeget for at beskytte.

Det overordnede mål for området er beskrevet i afsnit 3.1 i Natura 2000-planen og de konkrete mål i afsnit 3.2. Generelt gælder for dette område, at den samlede forekomst af naturtyper og arters levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, hvis de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Målsætningerne konkretiseres i Natura 2000-planens afsnit 4.1 og 4.2 i form af nogle generelle og områdespecifikke retningslinjer for indsatsprogrammet.

Hovedformålet med indsatserne i perioden 2022-27 er:

1. Fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed
2. Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder
3. Bekæmpe invasive arter

Der er behov for en udvidelse og tilpasning af afgræsning/ høslætsdrift og en øget bekæmpelse af invasive arter, Afhængigt af, hvilken græsningsdrift, der er mulig, kan der også være et behov for supplerende maskinel rydning af vedplanter.

Indsatsen udføres både på offentlige og private arealer i området. Projekter på private lodsejeres arealer gennemføres helst gennem frivillige aftaler. Der findes blandt andet en række understøttende tilskudsordninger, som kan søges gennem Landbrugsstyrelsen og Miljøstyrelsen, samt midler til Life-projekter som medfinansieres af EU. Det er dog lovpligtigt for kommunerne at søge at indgå de nødvendige driftsaftaler eller, hvis det ikke lader sig gøre, meddele påbud.

2. Baggrund

Miljøstyrelsen har udarbejdet Natura 2000-planer for 257 Natura 2000-områder, som indgår i den danske del af det europæiske Natura 2000-netværk. Planerne beskriver målene for det enkelte Natura 2000-område og fastlægger de indsatser, der skal ske inden for planperioden 2022–27. Natura 2000-planerne kan ses på Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk.

Ud fra Natura 2000-planerne er der udarbejdet Natura 2000-handleplaner for de enkelte Natura 2000-områder. Handleplanerne skal medvirke til at gennemføre Natura 2000-planerne for de enkelte områder. Denne handleplan er udarbejdet af Syddjurs Kommune på grundlag af Natura 2000-plan for området.

Hver kommune er ansvarlig for de dele af handleplanen, der vedrører kommunens geografiske område på land og kommunens kystnære områder. Kommunerne er ansvarlige for, at handleplanerne gennemføres inden udgangen af 2027. Miljøstyrelsen er ansvarlig for at udarbejde en skovhandleplan for de skovbevoksede, fredskovspligtige Natura 2000-arealer, men der er ikke skovhabitatnatur i fredskovspligtige arealer for dette Natura 2000-område.

Offentlige lodsejere, som ejer arealer i Natura 2000-området, kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i egne planer for forvaltningsindsatser (eks. Drifts- og plejeplaner). Der udarbejdes ikke handleplan for Naturstyrelsen arealer, da Naturstyrelsen selv udarbejder planer for forvaltningsindsatser. Resumé over planer for forvaltningsindsatser for Naturstyrelsens arealer udelades fra denne handleplan i forventning om, at indsatsen er i tråd med Natura2000-planen fremgår af bilag 2. Tydeliggørelse af ansvarsfordelingen mellem aktører (heriblandt offentlige lodsejere med egne planer for forvaltningsindsatser) fremgår i kapitel 5.

2.1 Den lovgivningsmæssige ramme

Den lovgivningsmæssige baggrund for handleplanerne findes i:

- miljømålsloven (lovbekendtgørelse nr. 692 af 26. maj 2023)
- naturbeskyttelsesloven (lovbekendtgørelsen nr. 1392 af 2. oktober 2022)
- bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27. juni 2016)

Det er kommunalbestyrelsen, der er ansvarlig for at gennemføre Natura 2000-planen på de privatejede arealer. Offentlige lodsejere er ansvarlige for at gennemføre Natura 2000-planen på deres egne arealer.

Handleplanen skal ifølge lovgivningen indeholde nedenstående:

- En prioritering af myndighedens forventede forvaltningsindsats i planperioden på baggrund af en opgørelse af behovet for konkrete forvaltningstiltag.
- De forventede initiativer, som myndigheden vil tage for at gennemføre Natura 2000-handleplanen, herunder en plan for interessentinddragelse.
- En oversigt over fordelingen af indsatsen mellem kommunale myndigheder, Miljøstyrelsen og offentlige lodsejere.
- En redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-handleplanen er gennemført for den forudgående periode.

Handleplanen skal ikke omfatte offentligt ejede arealer, hvis der for disse arealer er udarbejdet/udarbejdes en plan for forvaltningsindsatsen, der er i overensstemmelse med de fastsatte mål for naturtilstanden i Natura 2000-planen. Der indsættes et resumé af de offentlige planer i handleplanens bilag.

Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen.

Handleplanen skal i samspil med vandplanlægningen realisere Natura 2000-planen for så vidt angår vandbehov for de naturtyper, som er direkte afhængige af et vandøkosystem. Natura 2000-planens mål om forbedret vandkvalitet i

større søer, vandløb, fjorde og kystvande realiseres gennem indsatsen i vandplanlægningen og skal ikke indgå Natura 2000-handleplanerne.

2.2 Miljøvurdering af handleplanerne

Natura 2000-handleplanerne er en type af planer, som kan være omfattet af krav om miljøvurdering i henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) (lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023) – herefter refereret til som miljøvurderingsloven.

Ved vurderingen af om en handleplan er omfattet af Miljøvurderingsloven ses på kriterierne i lovens § 8. Erfaringsmæssigt er der en del handleplaner, som ikke vil være omfattet af miljøvurderingsloven. Det afhænger dog i alle tilfælde af det konkrete indhold af handleplanen, og der skal derfor altid foretages en særskilt vurdering for hver plan.

Denne handleplan er blevet vurderet i forhold til, om den er omfattet af miljøvurderingsloven. Det er vurderet, at den ikke er omfattet af miljøvurderingsloven og der dermed ikke skal udarbejdes miljøvurdering af handleplanen.

Der er vurderet på, om handleplanen sætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser, eller om den vurderes at kunne påvirke internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder væsentligt jfr. Miljøvurderingslovens §8.

Det er myndighedens vurdering, at handleplanen ikke sætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser.

Det er myndighedens vurdering, at handleplanen er undtaget fra habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 og dermed fra vurdering efter miljøvurderingsloven, fordi planerne er "direkte forbundet med eller nødvendige for lokalitetens forvaltning" jfr. Artikel 6, stk. 3, 1. pkt. Handleplanen anses som direkte forbundet med og nødvendig for Natura 2000-områdets forvaltning.

For samtlige Natura 2000-planer er der foretaget en strategisk miljøvurdering (SMV). Natura 2000-planerne og de tilhørende miljøvurderinger kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside under Natura 2000, tredje generation planer (2022-2027). Gennemførelse af Natura 2000-handleplan for sidste planperiode.

3. Gennemførelse af Natura 2000-handleplan for sidste planperiode

3.1. Redegørelse for gennemførelse af sidste Natura 2000-handleplan

Handleplanerne for anden planperiode har været gældende siden udgangen af 2017. Kommunen har i den mellemliggende periode arbejdet for at gennemføre den indsats, der blev beskrevet i Natura 2000-planen for planperioden 2016-2021.

Det er muligt at få et samlet overblik over tilskudskompenserede indsatser i Natura 2000-områderne i "Sammenfatning af Natura 2000-planerne 2022-2027" på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Nedenstående tabeller viser en oversigt over de realiserede, påbegyndte og planlagte projekter inden for Natura 2000-området.

Tabel 1: Følgende indsatser er finansieret via kommunernes egne midler eller DUT-midler*.

	Indsats	Kommunalt ejet	Privatejet
Syddjurs Kommune	Bekæmpelse af rynket rose og gyvel	0 ha	3,5 ha realiseret

* Omfatter ikke offentlige arealer, hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egne planer for forvaltningsindsatser. Se resumé af plan for forvaltningsindsatserne i bilag 2.

Tabel 2: Følgende indsatser er finansieret gennem landdistriktsmidler eller anden finansiering og gælder arealer, der ikke er skovbevoksede, fredskovspligtige arealer*.

	Indsats	Kommunalt ejet	Privatejet
Syddjurs Kommune	Etablering af afgræsning	0 ha	3,9 ha realiseret

* Omfatter ikke offentlige arealer, hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egne planer for forvaltningsindsatser. Se resumé af plan for forvaltningsindsatserne i bilag 2.

Life-projekter

Der er ikke iværksat Life-projekter inden for Natura 2000-området.

3.2 Foreløbig vurdering af gennemførelse af sidste Natura 2000-handleplan

Handleplanen skal ifølge bekendtgørelsen indeholde en redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 og 12 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er realiseret. Vurderingen af, hvorvidt handleplanerne er gennemført i den forudgående periode, er baseret på, om de planlagte indsatser fra sidste handleplan er opfyldt, eller der er udført tilsvarende tiltag.

I anden planperiode fra 2015-2021 var det målet, at man skulle arbejde for:

1. Bekæmpelse af rynket rose og gyvel på især klithede og klit, men også på overdrev og strandeng.
2. Udvidelse af græsningen af kalkoverdrev og tørt kalksandsoverdrev og om muligt at etablere udyrkede bræmmer ovenfor kystskrænterne og foretages rydning af krat.
3. At etablere græsning i området øst for Strands Gunger og nordøst for Særbækken for at sammenkæde naturtyperne i området.
4. Udvide græsningen på strandeng, surt overdrev og klit på krumoddesystemet ved Strands Gunger, hvis det er muligt.

Der er igangsat bekæmpelse af invasive arter og problemarter samt etablering af afgræsning på en mindre del af Natura2000-området, sådan som det fremgår i tabel 1 og 2. Dette bidrager til målopfyldelse for Natura2000-plan 51. Det er dog Syddjurs Kommunes vurdering, at der fortsat er et stort behov for udvidelse af det afgræssede areal, tilpasning af den eksisterende afgræsning og høslæt samt bekæmpelse af invasive arter og problemarter.

Effekten af indsatserne bliver løbende vurderet i det Nationale Overvågningsprogram for Vandmiljø og Natur (NOVANA), som overvåger vandmiljøets og naturens tilstand inden for de områder, der prioriteres i forhold til de politisk fastsatte økonomiske rammer.

4. Behov for indsatser

Natura 2000-planen for N51 Begtrup Vig og kystområder på Helgenæs beskriver de konkrete mål for indsatsen. Indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne gennemføres og er afstemt, så den økonomiske ramme og den krævede indsats i planerne passer sammen. Til gennemførelse af planerne stiller staten en række virkemidler til rådighed, ligesom det forudsættes, at kommunerne bidrager økonomisk via de midler, som kommunerne er blevet økonomisk kompenseret for af staten (DUT-midlerne).

På baggrund af Natura 2000-planen har kommunen vurderet, at der er behov for nedenstående konkrete forvaltningstiltag. Handleplanmyndigheden skal forsøge at indgå frivillige aftaler med lodsejere om drift. Hvor dette ikke er muligt, skal myndigheden påbyde en bestemt drift, hvis det er nødvendigt for opnåelse af målene i Natura 2000-planen eller for at forhindre forringelse og forstyrrelse.

Offentlige lodsejere skal selv organisere gennemførelse af indsatser på egne arealer, ligesom private også af egen kraft kan udføre indsatserne

For både private og offentlige lodsejere gælder dog, at en række aktiviteter skal anmeldes til kommunen inden de iværksættes. Aktiviteterne er nævnt i bilag 2 til naturbeskyttelsesloven. I dette Natura2000-område er det primært følgende aktiviteter, der er relevante:

- Ændring i tilstanden af søer, heder, moser og lignende, strandenge, strandsumpe, ferske enge og overdrev, der ikke opfylder størrelseskravet i § 3.
- Ændring i tilstanden af indlandssaltenge, kilder og væld samt vandløb, der ikke er udpeget efter § 3.
- Væsentlig ændring inden for kort tid i græsningsintensitet, herunder ophør med græsning eller høslæt.

Der er udarbejdet en vejledning om reglerne for anmeldelse, som kan ses her: [anmeldevejledning.pdf \(mst.dk\)](#). Både offentlige og private lodsejere skal være opmærksomme på, at pligten til at anmelde aktiviteterne gælder uanset om aktiviteten er omtalt i Natura2000-plan, handleplan eller en offentlig lodsejers driftsplan.

Især ændring af græsningsintensitet er relevant, da græsningsintensiteten er af stor betydning for tilstanden af de lysåbne naturtyper. Der kan ikke gives en udtømmende liste over hvilke ændringer, der er væsentlige, men som udgangspunkt skal alle ændringer anmeldes, hvis man selv forventer en effekt. Det gælder naturligvis ophør og opstart af græsning. Det kan også omfatte et skift fra kvæg til får, hvis man ønsker at græsse mere på rynket rose eller vedplanter. Det kan også være et skift i græsningssæson, så en fårebesætning græsser forår og sommer i stedet for efterår.

Kommunen vil i det enkelte tilfælde vurdere konkret, om ændringen kan modarbejde naturkvaliteten og vil i så fald søge at aftale eller påbyde en alternativ drift. Ved vurderinger af eventuelle påvirkninger gælder forsigtighedsprincippet. Man må altså kun ændre græsningen, hvis det er helt sikkert, at det støtter Natura2000-planens målsætninger om god, alsidig naturtilstand. Derfor bør alle ændringer af græsningstypen anmeldes til kommunen.

Natura2000-planens målsætning kræver, at naturtyperne skal have en hensigtsmæssig drift/pleje og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne. Herunder gennemføres der en grundlæggende indsats på hedearealer med henblik på forbedring af naturtilstanden.

Naturtyperne er defineret af en række plantearter, som skal have mulighed for at sprede og etablere sig. Arter som f.eks. blåhat, djævelsbid, farvevisse, opret købjælde og mælkeurt som skal have rig mulighed for at blomstre og sætte frø, og at disse frø skal kunne blive spredt og få lys nok til at spire. De nye planter skal derefter kunne blive gamle nok til at blomstre. De fleste overdrevarsarter blomstrer i sommerhalvåret og står om vinteren med blade langs jorden eller er helt underjordiske. De spirer i foråret, men kun hvis der i løbet af vinteren er spist op af sidste års græs, så der kommer lys til jordoverfladen. De er altså tilpasset et højt græsningstryk om vinteren, men et lavt græsningstryk om sommeren. De forsvinder, hvis et overdrev græsses hårdt fra maj til september. Det er derfor vigtigt, at der om sommeren ikke går flere dyr end at de ville kunne gå der hele året uden at blive fodret. Desværre ses det mange steder, at der går så mange dyr på overdrevene, at det er nødvendigt at fodre dem om vinteren og nogle steder også over resten af året. Det høje græsningstryk om sommeren modarbejder den gode naturtilstand, ligesom vintergræsning er vigtig for at få nye planter til at spire. Det er derfor en central del af kommunens indsats at arbejde for en afgræsning, der ikke er afhængig af, at dyrene fodres, men som omfatter vintergræsning og et lavt sommergræsningstryk.

Tabel 3: Behov for indsatser for naturtyperne*

Forventede indsatser		Skøn over behov:		
		Igangværende indsats	Ny indsats	Samlet behov for indsats
Lysåbne naturtyper	Ekstensiv afgræsning	17 ha	Op til 95 ha	Op til 112 ha
	Bekæmpelse af invasive arter	2 ha	Op til 31 ha	Op til 33 ha
	Bekæmpelse af vedplanter og problemarter (gyvel)	2 ha	Op til 4 ha	Op til 6 ha

5. Indsatser fordelt på aktør

Grundlæggende er ansvaret fordelt, så kommunerne er ansvarlig myndighed på alle arealer i kommunen undtagen de skovbevoksede fredskovspligtige arealer, som Miljøstyrelsen er ansvarlig for. Det gælder dog, at kommunerne er ansvarlige for de arealer i fredskov, der er beskyttet efter §3 i naturbeskyttelsesloven.

Myndighederne er ansvarlige, jfr. ovenstående fordeling, for gennemførelse af handleplanen undtagen for offentlige arealer, hvor lodsejer selv er ansvarlige for at gennemføre handleplanen. De fleste indsatser er geografisk bestemt, hvorved den nævnte myndigheds- og arealdeling er gældende. Det er muligt at finde relevante Natura 2000-geodata i

[MiljøGIS](#)¹. Endvidere kan overvågningsdata fra NOVANA-programmet tilgås via [Danmarks Miljøportal](#)² og i Natura 2000-basisanalyserne.

Der kan være indsatser i Natura 2000-planens indsatsprogram, hvor der ikke er samme klare geografiske afgrænsning. I denne handleplan er der en naturlig ansvarsfordeling ud fra den geografiske afgrænsning, og dermed hvilken myndighed, der er ansvarlig for gennemførelse. Syddjurs Kommune er ansvarlig for at indsatsen på lysåbne private arealer bliver udført. Naturstyrelsen er som offentlig ejer ansvarlig for indsatsen på egne arealer, sådan som det fremgår i tabel 4, herunder også et lille areal med fredskov.

Lysåbne naturtyper	Handleplanmyndighed		
	Miljøstyrelsen	Offentlig myndighed der planlægger selv	Syddjurs Kommune
Sandbanke (1110)	185 ha		
Lagune (1150)	2 ha		
Bugt (1160)	922 ha		
Rev (1170)	33 ha		
Strandvold med enårige planter (1210)			0,76 ha
Strandvold med flerårige planter (1220)			13 ha
Kystklint/klippe (1230)			8,5 ha
Strandeng (1330)			18,5 ha
Forklit (2140)			0,08 ha
Grå/grøn klit (2130)			13,5 ha
Kliithede (2140)			4,5 ha
Kransnålealge-sø (3140)			
Næringsrig sø (3150)			22 ha
Tør hede (4030)			9 ha
Tørt kalksandsoverdrev (6120)			8 ha
Kalkoverdrev (6210)			91 ha
Surt overdrev (6230)			88 ha
Tidvis våd eng (6410)			2,5 ha
Kildevæld (7220)			0,3 ha
Rigkær (7230)			6,5 ha

Tabel 4 Arealmæssig fordeling af ansvar for de lysåbne naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for Natura2000-område 51 Begtrup Vig og kystområder ved Helgenæs

6. Prioritering af den forventede indsats

Natura 2000-planerne 2022-2027 har især fokus på en naturforvaltning, hvor man gør brug af naturens egne dynamikker. Samtidig fastholdes en række indsatser, der er kendt fra de gældende planer.

Hovedformålene med indsatserne i tredje planperiode (2022-2027) er:

- 1. Fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed**
 - 1.1. der er øget fokus på en mere naturnær forvaltning med fokus på at sikre sammenhæng i naturen og mere naturlige dynamikker i Natura 2000-områderne
 - 1.2. der arbejdes for at udvide arealet med urørt skov
 - 1.3. der er fokus på tiltag mod klimaforandringer og dermed områdernes robusthed over for pludselige hændelser
- 2. Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder hvilket bl.a. er i overensstemmelse med 'brandmandens lov' og EU's biodiversitetsstrategi 2030**
 - 2.1. fortsætte arbejdet med at sikre naturtilstanden f.eks. ved naturpleje på plejekrævende arealer
 - 2.2. fortsætte arbejdet med at afsøge behovet for og udlægge forstyrrelsesfrie zoner bl.a. til gavn for trækfugle, marine naturtyper og havpattedyr
 - 2.3. fokus på indsatser, der gavner truede arter og fugle
 - 2.4. fortsætte arbejdet med at afsøge behovet for at regulere fiskeri i beskyttede områder
- 3. Bekæmpe invasive arter**
 - 3.1. fortsætte arbejdet med at bekæmpe invasive arter

Prioriteringen af den forventede forvaltningsindsats i planperioden er sket på baggrund af opgørelsen af behovet for konkrete indsatser (se kapitel 4). Den nedenstående prioritering afspejler således den forventede tidsfølge af indsatsen i forbindelse med de konkrete forvaltningstiltag.

- 1: Udvidelse og tilretning af græsningspraksis og høslætspraksis
- 2: Bekæmpelse af invasive arter og problemarter.

7. Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse

Projekterne gennemføres ved frivillige aftaler eller efter påbud, og derfor er det i mange tilfælde ikke på nuværende tidspunkt muligt at beskrive hvornår projekterne bliver udført. Kommunen vil i hvert enkelt tilfælde sørge for, at relevante interessenter bliver inddraget.

Der vil være tale om lokale indsatser, der primært berører lodsejerne. Det er derfor kommunens hensigt, at der ikke sker inddragelse af Grønt Råd eller andre eksterne interessenter i forbindelse med realiseringen af handleplanen. Kun hvis indsatsen konkret får en effekt for andre interessenter end ejer og bruger, vil de blive involveret.

Bilag 1: Kortbilag

Herunder ses et kort over Natura2000-området og de kortlagte lysåbne naturtyper på private arealer.

Bilag 2: Sammenfatning af offentlig myndigheds plejeplaner

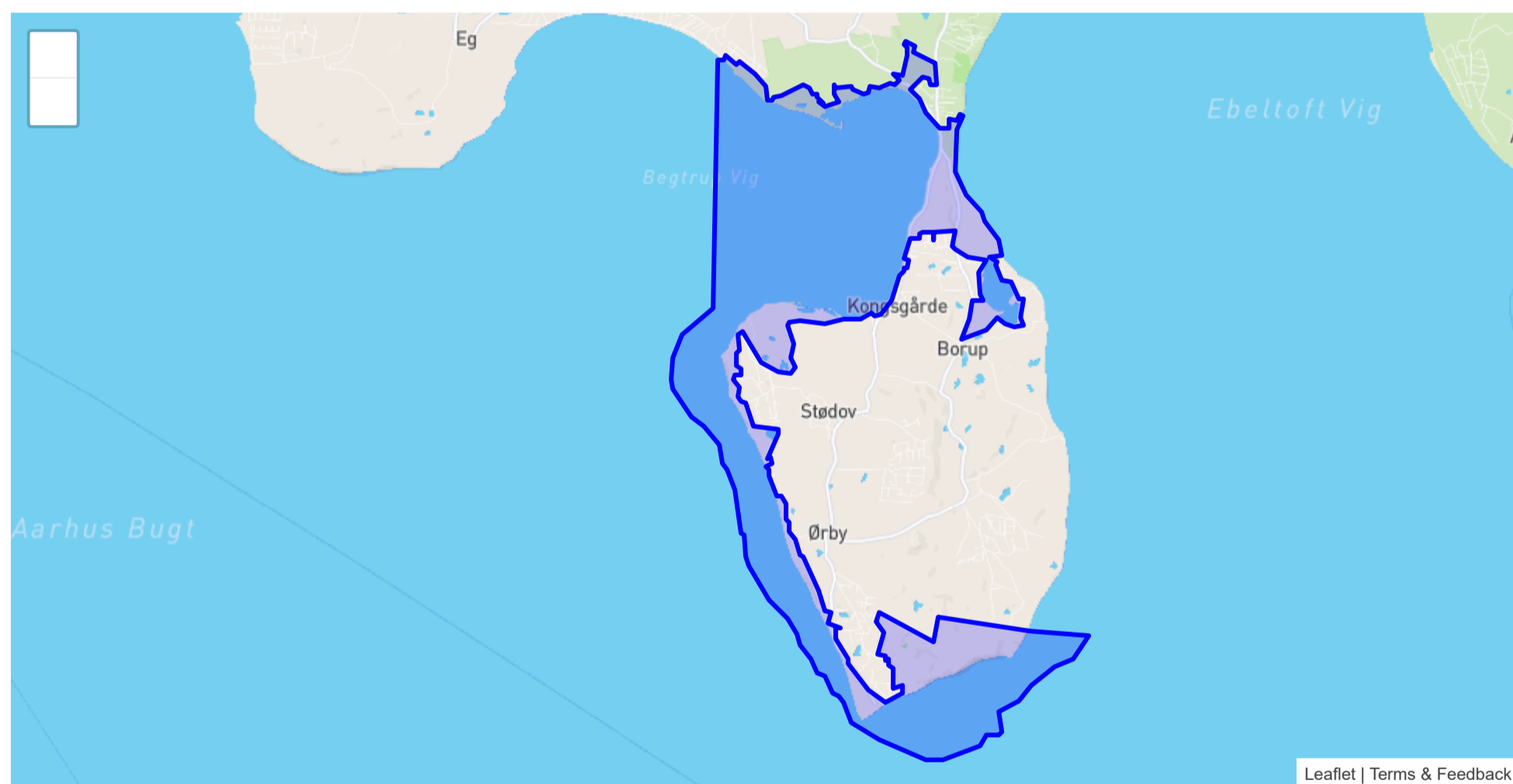
Sammenfatning af plejeplan for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område N51 Begtrup Vig og kystområder ved Helgenæs

Det er muligt at finde den samlede plan for forvaltningsindsats på Naturstyrelsens hjemmeside: <https://naturstyrelsen.dk/drift-og-pleje/natura-2000-plejeplaner/>. Plejeplanen omfatter foruden denne sammenfatning en kortudstilling af de planlagte indsatser. I kortudstillingen er det muligt at finde information om de planlagte indsatser for de enkelte kortlagte naturtyper samt arter.

Naturstyrelsen har, jf. §5 i BEK nr 944 af 27/06/2016 og §15 i BEK nr 946 af 27/06/2016, som offentlig grundejer besluttet selv at udarbejde plejeplaner for Naturstyrelsens arealer indenfor N2000 området i overensstemmelse med [Natura 2000-planen](#) for området.

Beskrivelse af området

Natura2000-område N51 har et areal på: 1829.8 ha. Heraf ejer Naturstyrelsen ca. 245 ha. Landskabet omkring Dragsmur er meget markant med sine græsklædte skrænter og strandengsarealer. Området ved Klæbjerg og Slettervang med over 100 hektar rummer meget værdifulde overdrev. Der er stor variation i terræn og jordbund, hvilket begunstiger en rig flora med over 200 registrerede plantearter. Området har tidligere været opdyrket, men dets enkelte dele er successivt udgået af drift fra middelalderen til slutningen af 1900-tallet, og det afgræsses i dag af kvæg. Til overdrevet knytter sig den mægtige kystskrænt mellem Lushage og Sletterhage. Området nord for Sletterhage fyr er tidligere ralgravningsterræn, hvor der er opstået en række naturtyper som, afhængigt af grundvandstand og saltpåvirkning fra havet, spænder fra stenstrand og tørt strandoverdrev til våd mose. Her er ligeledes en rig flora, som er truet af tilgroning.

Tabel A: Kortlagte naturtyper på Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-området

Lysåbne naturtyper	Areal [ha]
1210 - Strandvold med enårige planter	< 0.1
1220 - Strandvold med flerårige planter	5.9
1230 - Kystklint/klippe	2.8
1330 - Strandeng	4.5
2130 - Grå/grøn klit	5.2

Lysåbne naturtyper	Areal [ha]
3150 - Næringsrig sø	0.5
4030 - Tør hede	8.5
6120 - Tørt overdrev på kalkholdigt sand	5.5
6210 - Kalkoverdrev	59.9
6230 - Surt overdrev	57.3
7220 - Kildevæld	< 0.1
7230 - Rigkær	0.7

Arter på udpegningsgrundlaget fremgår ikke af ovenstående tabel. Der henvises derimod til N2000 planen for området.

Planlagte indsatser

I det følgende angives Naturstyrelsens planlagte indsatser for naturtyperne på udpegningsgrundlaget. Indsatserne er beskrevet i nedenstående tabeller og suppleret med forklarende tekst.

I tabellerne skelnes mellem "Eksisterende indsats" og "Ny indsats". "Eksisterende indsats" anvendes, hvor den pågældende indsats allerede er omfattet af den eksisterende arealforvaltning, eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at indsatsen vil blive gennemført i plejeplanperioden. "Ny indsats" omfatter de indsatser, der alene gennemføres for at opfylde målene i N2000-planerne for 2022 - 2027.

Tabel B: Planlagte indsatser for naturtyperne på Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-området

Indsatser - Lysåbne naturtyper (planperiode 2022-2027)	Eksisterende indsats [ha]	Ny indsats [ha]	Samlet behov for indsats [ha]
Andre aktiviteter til gavn for lysåbne naturtyper		0.8	0.8
Bekæmpelse af andre problem- og uønskede arter	0.3		0.3
Bekæmpelse af invasive arter	3.8	0.1	3.9
Græsning	135.7	1.1	136.8
Rydning af bevoksning	0.3		0.3
Rydning af opvækst	4.4	< 0.1	4.4
Slåning - d.v.s. uden fjernelse af det afslåede	9.1		9.1

Ovenstående tabel udstiller Naturstyrelsens planlagte indsatser i planperioden. Indsatserne er planlagt med ophæng i målsætninger og retningslinjer fra den overordnede N2000 plan, som rækker ud over den enkelte planperiode, mens indsatserne forventes udmøntet indenfor planperioden.

Plejeindsatsen er hovedsageligt baseret på græsning, med lavt græsningstryk, fra tidligt forår til vinteren sætter ind. Denne pleje suppleres, i det omfang det viser sig nødvendigt, med slåning / nedskæring af uønsket opvækst af buske og træer.

Tabel C: Udvikling mod ny kortlagt naturtype

Der planlægges ikke for udvikling af nye naturtyper i indeværende planperiode. Derfor vises Tabel C ikke.

Tabel D: Planlagte indsatser for arter, udover indsatser for naturtyper på lysåbne naturtyper og skovnaturtyper på Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-området

Plejen af områdets naturtyper vil samtidig tilgodese en række arter på udpegningsgrundlaget. Der planlægges ikke yderligere indsatser alene for arter i indeværende planperiode.

Opsummering

Den samlede indsats for naturtyper og arter på Naturstyrelsens arealer forventes hermed at understøtte de i Natura 2000-planen fastsatte mål for naturtilstanden.

Redegørelse for indsatsen i den forgangne plejeplansperiode

For de lysåbne naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget omhandler denne redegørelse planperioden 2016-2021. For skovnaturtyper perioden 2010-2021.

Nedenstående tabeller viser en oversigt over planlagte og gennemførte aktiviteter på Naturstyrelsens arealer inden for Natura 2000-område N51 Begtrup Vig og kystområder ved Helgenæs

Tabel E: Status for gennemførelse af aktiviteter for seneste planperiode fordelt på naturtyper og arter

Lysåbne naturtype (planperiode 2016-2021)	Indsats	Areal [ha]
1210 - Strandvold med enårige planter	Rydning af opvækst	< 0.1
1210 - Strandvold med enårige planter	Græsning	< 0.1
1220 - Strandvold med flerårige planter	Andet areal uden drift	2.3
1220 - Strandvold med flerårige planter	Rydning af opvækst	0.1
1220 - Strandvold med flerårige planter	Græsning	2.7
1230 - Kystklint/klippe	Græsning	< 0.1
1330 - Strandeng	Græsning	2.8
1330 - Strandeng	Bekæmpelse af invasive arter	3.9
2130 - Grå/grøn klit	Andet areal uden drift	0.7
2130 - Grå/grøn klit	Græsning	4.4
2130 - Grå/grøn klit	Bekæmpelse af invasive arter	4.4
4030 - Tør hede	Hegning	0.7
4030 - Tør hede	Græsning	4.7
6120 - Tørt overdrev på kalkholdigt sand	Græsning	2.7

Lysåbne naturtype (planperiode 2016-2021)	Indsats	Areal [ha]
6210 - Kalkoverdrev	Andet areal uden drift	< 0.1
6210 - Kalkoverdrev	Slæt - dvs. med fjernelse af det afslåede	5.0
6210 - Kalkoverdrev	Rydning af opvækst	0.9
6210 - Kalkoverdrev	Hegning	5.0
6210 - Kalkoverdrev	Græsning	18.9
6230 - Surt overdrev	Andet areal uden drift	< 0.1
6230 - Surt overdrev	Rydning af opvækst	3.8
6230 - Surt overdrev	Hegning	2.6
6230 - Surt overdrev	Græsning	96.1
7220 - Kildevæld	Græsning	< 0.1
7230 - Rigkær	Græsning	0.7

Tabel F: Oversigt over ikke-planlagte indsats, der er gennemført, og som gavner arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget

Der er ikke gennemført indsats udover det planlagte i den forgangne planperiode. Derfor vises Tabel F ikke.

Tabel G: Oversigt over indsats der ikke er gennemført

Lysåbne naturtype (planperiode 2016-2021)	Indsats	Areal [ha]
1220 - Strandvold med flerårige planter	Græsning	3.5
1220 - Strandvold med flerårige planter	Rydning af opvækst	4.6
1220 - Strandvold med flerårige planter	Hegning	3.5
1230 - Kystklint/klippe	Rydning af opvækst	< 0.1
1330 - Strandeng	Græsning	1.4
1330 - Strandeng	Rydning af opvækst	4.2
1330 - Strandeng	Hegning	1.4
2130 - Grå/grøn klit	Rydning af opvækst	4.4
4030 - Tør hede	Rydning af opvækst	4.7
6210 - Kalkoverdrev	Rydning af opvækst	5.0
6230 - Surt overdrev	Rydning af opvækst	21.3
7220 - Kildevæld	Rydning af opvækst	< 0.1

Lysåbne naturtype (planperiode 2016-2021)	Indsats	Areal [ha]
7230 - Rigkær	Rydning af opvækst	0.7

De nævnte indsats er sekundære støttefunktioner i forhold til græsning som primær indsats. Det har i planperioden ikke været nødvendigt at anvende dem i det planlagte omfang.

Opsummering

Med baggrund i ovenstående redegørelse for indsats i den forgangne planperiode kan Naturstyrelsen konkludere, at de planlagte aktiviteter overvejende er gennemført for Naturstyrelsens arealer. Disse indsats har bidraget positivt til opfyldelse af Natura 2000-planens målsætninger.

Miljøvurderingsloven, habitatdirektivet og plejeplanen

For samtlige Natura 2000-planer er der foretaget en strategisk miljøvurdering (SMV). Natura 2000-planerne og de tilhørende miljøvurderinger kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside under Natura 2000, tredje generation planer (2022-2027).

Natura 2000-plejeplanerne er en type af planer, som kan være omfattet af krav om miljøvurdering i henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) (lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023) – herefter refereret til som miljøvurderingsloven.

Ved vurderingen af om en plejeplan er omfattet af miljøvurderingsloven ses på kriterierne i lovens § 8. Erfaringsmæssigt er der en del plejeplaner, som ikke vil være omfattet af miljøvurderingsloven. Det afhænger dog i alle tilfælde af det konkrete indhold af plejeplanen, og der skal derfor altid foretages en særskilt vurdering for hver plan.

Denne plejeplan er blevet vurderet i forhold til, om den er omfattet af miljøvurderingsloven. Det er vurderet, om plejeplanen fastsætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser, eller om den vurderes at kunne påvirke internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder væsentligt jfr. miljøvurderingslovens § 8. Det er Naturstyrelsens vurdering, at plejeplanen ikke fastsætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser til projekter omfattet af lovens bilag 1 eller 2 og dermed ikke er omfattet af krav om miljøvurdering.

Denne plejeplan for Natura 2000-område 51 Begtrup Vig og kystområder ved Helgenæs omfatter indsatserne beskrevet i afsnittet planlagte indsats. De planlagte indsats forventes gennemført med det formål at understøtte bevaringsmålsætningerne for hhv. arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget.

I denne plejeplan planlægges der ikke gennemført aktiviteter med henblik på at udvikle naturtyper på bekostning af andre naturtyper.

Det er Naturstyrelsens vurdering, at plejeplanen er undtaget fra habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 og dermed fra vurdering efter miljøvurderingsloven, fordi planerne er "direkte forbundet med eller nødvendige for lokalitetens forvaltning" jfr. artikel 6, stk. 3, 1. pkt. Plejeplanen anses således som direkte forbundet med og nødvendig for Natura 2000-områdets forvaltning.